

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003669

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шеремет Олександр Володимирович

2. Oleksandr V. Sheremet

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0009-0807-1325

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Економіка

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Економіка

Дата захисту: 20-08-2026

Спеціальність за освітою: 051 "Економіка"

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 16290

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Центральнуукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 06.71.07

Тема дисертації:

1. Формування організаційно-економічної моделі кластерно-платформеного забезпечення продовольчої безпеки агропідприємств
2. Development of an Organizational and Economic Model for Cluster and Platform Based Food Security Support for Agricultural Enterprises

Реферат/анотація:

1. На основі системного аналізу сучасної наукової думки розкрито економічну сутність продовольчої безпеки як багаторівневої категорії, що охоплює макро-, мезо- та мікрорівні функціонування продовольчих систем. Доведено, що в сучасних умовах ключового значення набуває саме мікрорівень, оскільки стійкість окремих агропідприємств визначає здатність національної продовольчої системи забезпечувати безперервність виробництва, стабільність постачання та адаптацію до кризових явищ. Обґрунтовано доцільність переходу від традиційного трактування продовольчої безпеки як стану забезпеченості продовольством до її розуміння як динамічної характеристики, що формується під впливом фінансових, виробничих, логістичних, інституційних та інноваційних факторів. Систематизовано підходи до еволюції поняття кластеризації

аграрного сектору, як результат, встановлено закономірності трансформації класичних територіальних кластерів у сучасні платформні моделі співпраці. Доведено, що розвиток цифрових технологій, мережевої взаємодії та інституційних механізмів координації спричинив формування кластерних платформ як відкритих багатосуб'єктних екосистем, здатних забезпечувати ефективний обмін ресурсами, знаннями, технологіями та інформацією. Обґрунтовано, що платформна модель взаємодії дозволяє істотно знизити транзакційні витрати, підвищити доступність інфраструктурних і фінансових ресурсів, зміцнити адаптивність підприємств та забезпечити їхню стійкість до зовнішніх шоків. Удосконалено методологічні підходи до оцінювання впливу кластерних платформ на забезпечення продовольчої безпеки агропідприємств. Запропоновано комплексний підхід, який інтегрує положення теорії транзакційних витрат, ресурсно-орієнтованої концепції, теорії динамічних здібностей, мережевої економіки та концепції резильєнтності. Визначено, що методологічною основою дисертаційного дослідження виступає поєднання системного, інституційного, економетричного та платформного підходів, що забезпечує комплексне дослідження механізмів формування мікрорівневої стійкості агропідприємств. Здійснено ідентифікацію та типологізацію існуючих кластерних ініціатив у сільському господарстві України, визначено їхні функціональні особливості, географічну локалізацію та рівень ефективності. Встановлено, що сучасні кластерні об'єднання характеризуються поступовим переходом від виробничої кооперації до інтегрованих платформних екосистем, які забезпечують взаємодію виробників, переробних підприємств, наукових установ, логістичних операторів, фінансових організацій та органів державної влади. Доведено, що ефективність кластерної взаємодії визначається рівнем розвитку цифрової інфраструктури, інституційного забезпечення, інноваційної активності та якості управління платформними процесами. Розроблено економетричний інструментарій оцінювання впливу участі агропідприємств у кластерних платформах на рівень їхньої мікрорівневої стійкості. Побудовано економетричну модель, яка дозволяє кількісно визначати взаємозв'язок між інтенсивністю кластерної взаємодії та змінами фінансових, виробничих, соціальних і логістичних показників діяльності підприємств. На основі результатів економетричного аналізу ідентифіковано ключові чинники формування кластерного ефекту та доведено позитивний вплив інтеграції підприємств до кластерних платформ на підвищення їхньої адаптивності, конкурентоспроможності та стійкості в умовах кризових явищ. Запропоновано авторську концептуальну модель Cluster Resilience Framework (CRF), яка інтегрує фінансову, виробничу, логістичну, цифрову, інноваційну та інституційну складові мікрорівневої стійкості агропідприємств. На відміну від існуючих підходів, запропонована модель забезпечує комплексне оцінювання здатності підприємств адаптуватися до зовнішніх шоків шляхом використання можливостей платформної взаємодії. Доведено, що практична реалізація моделі дозволяє своєчасно виявляти критичні фактори ризику, оцінювати рівень стійкості підприємств та формувати обґрунтовані управлінські рішення щодо її підвищення. Розроблено методичний підхід до кількісного вимірювання кластерного ефекту, який ґрунтується на використанні інтегральних показників та результатів економетричного моделювання. Запропонований підхід забезпечує можливість порівняльного оцінювання агропідприємств за рівнем ефективності участі у кластерних платформах, визначення динаміки змін їхньої стійкості та формування рейтингів ефективності функціонування кластерних екосистем. Обґрунтовано концептуальні засади державної політики підтримки кластерних платформ у системі забезпечення продовольчої безпеки України. Запропоновано комплекс організаційних, економічних, цифрових та інституційних інструментів, спрямованих на стимулювання розвитку кластерних платформ, удосконалення механізмів кооперації між учасниками агропродовольчих ланцюгів створення вартості, підвищення інноваційної активності та зміцнення стійкості аграрного сектору.

2. Based on a systematic analysis of contemporary scientific thought, the economic essence of food security is revealed as a multi-level category encompassing the macro-, meso- and micro-levels of food system functioning. It is demonstrated that, in the current context, the micro-level is of key importance, as the resilience of individual agricultural enterprises determines the national food system's ability to ensure continuity of production, stability of supply and adaptation to crisis situations. Approaches to the evolution of the concept of clustering in the agricultural sector have been systematised; as a result, patterns have been identified in the transformation of

classical territorial clusters into modern platform-based models of cooperation. It has been demonstrated that the development of digital technologies, networked interaction and institutional coordination mechanisms has led to the formation of cluster platforms as open, multi-stakeholder ecosystems capable of ensuring the effective exchange of resources, knowledge, technologies and information. It has been demonstrated that the platform model of interaction enables a significant reduction in transaction costs, improves access to infrastructure and financial resources, strengthens the adaptability of enterprises and ensures their resilience to external shocks. Methodological approaches to assessing the impact of cluster platforms on ensuring the food security of agricultural enterprises have been refined. A comprehensive approach has been proposed, integrating the principles of transaction cost theory, the resource-based view, the theory of dynamic capabilities, the network economy and the concept of resilience. It has been established that the methodological basis of the dissertation research is a combination of systemic, institutional, econometric and platform-based approaches, which ensures a comprehensive study of the mechanisms underlying the formation of micro-level resilience in agricultural enterprises. Existing cluster initiatives in Ukraine's agricultural sector have been identified and categorised, and their functional characteristics, geographical location and level of effectiveness have been determined. It has been established that modern cluster associations are characterised by a gradual transition from production-based cooperation to integrated platform ecosystems, which facilitate interaction between producers, processing enterprises, research institutions, logistics operators, financial organisations and public authorities. It has been demonstrated that the effectiveness of cluster interaction is determined by the level of development of digital infrastructure, institutional support, innovative activity and the quality of management of platform processes. An econometric toolkit has been developed to assess the impact of agricultural enterprises' participation in cluster platforms on their micro-level resilience. An econometric model has been constructed that enables the quantitative determination of the relationship between the intensity of cluster interaction and changes in the financial, production, social and logistical performance indicators of enterprises. Based on the results of the econometric analysis, key factors in the formation of the cluster effect have been identified, and the positive impact of enterprises' integration into cluster platforms on enhancing their adaptability, competitiveness and resilience in times of crisis has been demonstrated. The authors propose a conceptual model, the Cluster Resilience Framework (CRF), which integrates the financial, production, logistical, digital, innovative and institutional components of micro-level resilience in agricultural enterprises. Unlike existing approaches, the proposed model provides a comprehensive assessment of enterprises' ability to adapt to external shocks by utilising the opportunities offered by platform-based interaction. It has been demonstrated that the practical implementation of the model enables the timely identification of critical risk factors, the assessment of enterprises' resilience levels, and the formulation of well-founded management decisions aimed at enhancing resilience. A methodological approach to the quantitative measurement of the cluster effect has been developed, based on the use of composite indicators and the results of econometric modelling. The conceptual foundations of state policy to support cluster platforms within Ukraine's food security system have been substantiated. A set of organisational, economic, digital and institutional tools is proposed, aimed at stimulating the development of cluster platforms, improving cooperation mechanisms between participants in agri-food value chains, increasing innovation activity and strengthening the resilience of the agricultural sector.

Державний реєстраційний номер ДіР: 0125U004077

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Технологічне оновлення та розвиток агропромислового комплексу

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Шеремет О.В. Концептуальна модель впливу кластерних платформ на мікрорівневу стійкість агропідприємств в контексті забезпечення продовольчої безпеки. Академічні візії, 50, 2025. DOI:<https://doi.org/10.5281/zenodo.19694825>
- Шеремет, О. (2026). Еволюція кластерних моделей в аграрному секторі: теоретичні засади та роль платформних екосистем у забезпеченні стійкості підприємств. Економіка та суспільство, (85). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2026-85-50>
- Androshchuk, I., & Sheremet, O. (2026). Clusters and digital platforms as resilience mechanisms for food security of ukrainian agribusinesses: firm-and region-level econometric evidence. Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій, 1(19), 464-474. Retrieved із <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/752>
- І. О. Андрощук, О. В. Шеремет, Р. В. Стоноженко, Т. І. Грінка, Я. А. Попович. Цифровізація управління аграрними підприємствами в умовах VUCA в контексті забезпечення продовольчої безпеки. № 4 (2026): Ефективна економіка <https://nauka.com.ua/index.php/ee/article/view/10112>
- Шеремет О.В. Кластерна модель забезпечення продовольчої безпеки агропідприємств. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України : матеріали V Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 08 груд. 2022 р. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/13541>
- Шеремет О.В. Концепція кластеризації в аграрному секторі. Перспективи стабільного економічного розвитку та економічної безпеки: світовий досвід та вітчизняні реалії. Конкурентоспроможна модель інноваційного розвитку економіки України : матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 07-08 лист. 2024 р. / М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т. п Кропивницький: ЦНТУ, 2024. URL: <https://dspace.kntu.kr.ua/handle/123456789/14957>.
- О. Шеремет. AgTech-технології: можливості для розвитку агробізнесу. LVI науково-технічна конференція викладачів, аспірантів та співробітників ЦНТУ. 24-25 квітня 2025 року. <https://kntu.kr.ua/file/content/18691/zaproshennia-i-prohrama-2025.pdf>

Наукова (науково-технічна) продукція: програмні продукти, програмно-технологічна документація; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість: збільшення обсягів виробництва

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U001296

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрощук Ілона Олександрівна
2. Ilona O. Androshchuk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2232-8061

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жадько Костянтин Степанович

2. Kostiantyn S. Zhadko

Кваліфікація: д. е. н., професор, 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2650-1431

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Університет митної справи та фінансів

Код за ЄДРПОУ: 39568620

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, Дніпро, Дніпровський р-н., 49000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фрунза Світлана Анатоліївна

2. Svitlana A. Frunza

Кваліфікація: к. е. н., доцент, 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-3015-2988

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Економіко-технологічний інститут імені Роберта Ельворті

Код за ЄДРПОУ: 13772135

Місцезнаходження: вул. Євгена Чекаленка, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. ПРИХОДЬКО Ігор Павлович

2. Igor P. Prikhodko

Кваліфікація: д. держ. упр., професор, 25.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8630-2568

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Код за ЄДРПОУ: 00493675

Місцезнаходження: вул. Сергія Єфремова, Дніпро, Дніпровський р-н., 49600, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Рябоволик Тетяна Федорівна

2. Tetiana F. Riabovolyk

Кваліфікація: к. е. н., доц., 08.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-6186-4557

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Центральноукраїнський національний технічний університет

Код за ЄДРПОУ: 02070950

Місцезнаходження: просп. Університетський, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25006, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради

Жовновач Руслана Іванівна

Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні

Жовновач Руслана Іванівна

Відповідальний за підготовку
облікових документів

Андрощук Ілона Олександрівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна